

Datum

2023-08-25

Vår referens

Karin Hjalmarsson

Jurist

karin.hjalmarsson@malmo.se

**Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet om EU-kommissionens förslag på revidering av Avfallsdirektivet (2008/98/EG)
MN-2023-8489**

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementet har bett Malmö stad yttra sig över EU-kommissionens förslag till revidering av avfallsdirektivet. Revideringen syftar till att göra hanteringen av livsmedelsavfall och textilavfall inom EU mer hållbar samt att säkerställa den fria rörligheten för använda textilier och textilavfall på EU:s inre marknad. Förslaget innebär att textiltillverkare blir ansvariga för textilprodukternas hela livscykel. Vad gäller livsmedelsavfall föreslår EU-kommissionen att det införs rättsligt bindande mål för minskning av det totala matsvinnet med 30 procent per person i butiker, restauranger och hushåll före utgången av år 2030 samt med 10 procent vad gäller bearbetning och tillverkning av livsmedel.

Miljöförvaltningen är positiv till förslaget men bedömer att det kan komma att leda till ett ökat tillsynsansvar och anser att kompensation för full kostnadstäckning ska ges för kostnaderna med detta extra arbete.

Förslag till beslut

1. Miljönämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2023-08-25
- Förslag till yttrande, daterad 2023-08-22
- EU-kommissionens förslag på revidering av Avfallsdirektivet (2008/98/EG)

Beslutsplanering

Miljönämnden, 2023-09-27

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet om EU-kommissionens förslag på revidering av Direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (Avfallsdirektivet) till bland annat miljönämnden för samråd. Svar önskas senast den 4 oktober 2023.

Bakgrund och syfte

Trots att förebyggande av avfall är ett centralt mål i avfallsdirektivet fortsätter den allmänna avfallsgenereringen att öka, samtidigt som materialåtervinningen stagnerar. Såväl livsmedelsindustrin som textilindustrin är mycket resursintensiv och har en betydande miljöpåverkan. Inom dessa sektorer följs dessutom inte EU:s grundläggande principer för avfallshantering enligt avfallshierarkin. Avfallshierarkin innebär att avfall i första hand ska förebyggas, i andra hand ska förberedelser göras för återanvändning, i tredje hand ska materialet återvinnas, i fjärde hand ska annan återvinning, till exempel energiåtervinning, ske och i femte hand ska avfallet bortskaffas. Revideringen av avfallsdirektivet syftar till att göra hanteringen av livsmedelsavfall och textilavfall inom EU mer hållbar och säkerställa den fria rörligheten för använda textilier och textilavfall på den inre marknaden.

Miljönämnden har tidigare besvarat remissen ”Ett producentansvar för textil (SOU 2020:72)” (beslut 2021-02-17 § 36, MN-2021-85). I miljönamndens yttrande ställde sig nämnden positiv till remissens förslag att införa producentansvar för textil, då insamling är en viktig del i en hållbar och cirkulär textiltedja. Miljönämnden ansåg även att det är rimligt att insamlingen bekostas via ett producentansvar i likhet med annat avfall.

Miljönämnden har tidigare även besvarat remissen ”Cirkulär hantering av textil och textilavfall” (beslut 2023-06-20 § 115, MN-2023-6089). I remissen lämnades ett förslag på implementering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG om avfall som innebär att medlemsstaterna ska införa en separat insamling av textil och textilavfall och förebygga avfallsgenerering av textilier. Miljönämnden ställde sig positiv till förslaget, men underströk vikten av att insamlingen ska vara fysiskt tillgänglig för hushåll, att krav behöver ställas på minskad klimatpåverkan i samband med transporten av textilavfall och textilåtervinning samt att reparation och återbruk av textilier ska vara tillgängligt som alternativ.

Förslagets huvudsakliga innehåll

Textilavfall

Ökad textilkonsumtion och så kallat "fast fashion" har lett till ökande volymer textilavfall. Varje svensk genererar 7,5 kilo textilt avfall per år och köper årligen 13,7 kilo hemtextil och kläder. Textelsektorn är resursintensiv och kostnaderna för avfallshantering av begagnade kläder och hushållstextilier återspeglas inte i priset på nya produkter. De föreslagna ändringarna i direktivet i denna del syftar till att göra tillverkarna ansvariga för textilprodukternas hela livscykel och att stödja en hållbar hantering av textilavfall inom EU.

EU-kommissionen föreslår bland annat att det införs obligatoriska och harmoniserade system för utökat producentansvar för textilier i alla EU:s medlemsstater. Detta innebär att medlemsstaterna ska införa producentansvar för hemtextil, klädesplagg, textilaccessoarer och skodon och ytterligare plagg och accessoarer listade i en bilaga som sätts på marknaden första gången i en medlemsstat. Producenterna kommer enligt förslaget att täcka kostnaderna för hantering av textilavfall, vilket också är tänkt att ge dem incitament att minska avfallet samt att utforma bättre produkter som är mer cirkulära. Hur mycket producenterna ska betala till systemet för utökat producentansvar kommer att justeras på grundval av textilprodukternas miljöprestanda. Gemensamma EU-regler om utökat producentansvar syftar också till att underlätta för medlemsstaterna att genomföra kravet på separat insamling av textilier som börjar att gälla från och med år 2025. De föreslagna bestämmelserna om avfallshantering ska även säkerställa att begagnade textilier sorteras för återanvändning och att det som inte kan

återanvändas prioriteras till återvinning. Vidare föreslås att vad som utgör avfall och vad som anses vara återanvändbara textilier klargörs, vilket EU-kommissionen menar ska motverka att textilavfall, förtäckt som textil för återanvändning, exporteras till länder som är dåligt rustade för att hantera detta.

Livsmedelsavfall

Livsmedelsförluster och matsvinn är en global utmaning och bristande effektivitet i livsmedelskedjan samt livsmedelskonsumtionen har en stor miljö- och klimatpåverkan. EU har förbundit sig att uppfylla FN:s globala mål för hållbar utveckling om att halvera matsvinnet per person på detaljhandels- och konsumentnivå senast år 2030 och att minska livsmedelsförluster i produktions- och leveranskedjorna.

Genom EU:s nuvarande avfallslagstiftning är medlemsstaterna skyldiga att genomföra nationella program för förebyggande av matsvinn och, framför allt, att minska matsvinnet i varje led i kedjan. Därtill ska medlemsstaterna övervaka och rapportera om mängden matsvinn. Eftersom genereringen av matsvinn inom EU trots detta hittills inte har minskat tillräckligt, föreslår EU-kommissionen att det införs rättsligt bindande mål för minskning av matsvinn. Medlemsstaterna kommer enligt förslaget att vara skyldiga att minska det totala matsvinnet i butiker, restauranger och hushåll med 30 procent per person före utgången av år 2030. Dessutom ska medlemsstaterna minska matsvinnet från bearbetning och tillverkning av livsmedel med 10 procent. Genom förslaget vill EU-kommissionen se till att medlemsländerna vidtar tillräckliga åtgärder på kontinuerlig basis för att minska matsvinnet i hela livsmedelskedjan och i hushållen.

Miljöförvaltningens bedömning

Textilavfall

Miljöförvaltningen är positiv till förslaget då det främjar den cirkulära ekonomin för textilier och ett mer hållbart nyttjande av naturresurser. Miljöförvaltningen är också positiv till att reglerna om utökat producentansvar införs, då det är i linje med principen om att förorenaren betalar. Miljöförvaltningen välkomnar även att bestämmelser om utökat producentansvar införs på EU-nivå för att säkra den inre marknadens funktion och undvika att medlemsstaterna inför skilda regleringar på detta område.

Efterfrågan på att kunna lämna textilier till återbruk och återvinning är stor i Malmö. Miljöförvaltningen har under det senaste året fått en rad frågor från både Malmö stads förvaltningar, företag och Malmöbor om hur de ska sortera och återvinna sitt textilavfall. Miljöförvaltningen är därför positiv till ett regelverk som, enligt EU-kommissionen, kommer att påskynda utvecklingen av separat insamling, sortering, återanvändning och återvinning av textilier i EU. Miljöförvaltningen är även positiv till att de föreslagna, harmoniserade reglerna möjliggör för medlemsstaterna att genomföra skyldigheten att källsortera textilier, som börjar att gälla från och med år 2025, på ett mer enhetligt sätt. Därtill finns genom de föreslagna bestämmelserna goda möjligheter till såväl innovation som ökad lokal sysselsättning inom insamling, sortering, återanvändning och återvinning av textilier, bland annat genom Sysavs anläggning SIPTex. Miljöförvaltningen välkomnar möjligheten till fler arbetstillfällen då det är en viktig komponent för ett hållbart Malmö.

Miljöförvaltningen anser emellertid att det vore önskvärt om det kom riktlinjer för hur stor del av textilavfallet som bör samlas in, återanvändas och återvinnas. Detta för att främja harmonisering, skapa bättre förutsättningar för kontroll och säkerställa att målet med

bestämmelserna uppnås. Miljöförvaltningen saknar även resonemang om hur medlemsstaterna ska kunna undvika att skadliga kemikalier i textilier recirkuleras på marknaden.

Enligt miljöförvaltningens mening kommer förslaget sannolikt leda till ett ökat tillsynsansvar. Miljöförvaltningen anser att kompensation för full kostnadstäckning ska ges till kommunerna för kostnaderna med detta extra arbete.

Livsmedelsavfall

Miljöförvaltningen är positiv till att det införs rättsligt bindande mål för minskning av matsvinn som medlemsstaterna ska uppfylla, då genereringen av matsvinn i EU hittills inte har minskat tillräckligt trots de åtgärder som införts. Malmö stad har höga miljö- och klimatambitioner och miljöförvaltningen ser gärna att de bindande målen utökas för att bättre överensstämma med FN:s globala mål om att minska matsvinnet.

Miljöförvaltningen bedömer att införandet av de rättsligt bindande målen om att minska matsvinn kan komma att leda till ett ökat tillsynsansvar och anser att det saknas tillräcklig konsekvensanalys i den delen. Miljöförvaltningen anser att kompensation för full kostnadstäckning ska ges till kommunerna för kostnaderna med detta extra arbete.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Lina Engström
Avdelningschef
Avdelningen för kansli och juridik